

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

5 NOVEMBRE 1953.

PROPOSITION DE LOI

relative à l'équivalence des diplômes,
au profit de réfugiés politiques.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS.

L'article 22 de la Convention de Genève du 28 juillet 1951 — ratifiée par la Belgique — relative au statut des réfugiés est rédigé comme suit :

1. — Les Etats Contractants accorderont aux réfugiés le même traitement qu'aux nationaux en ce qui concerne l'enseignement primaire.

2. — Les Etats contractants accorderont aux réfugiés un traitement aussi favorable que possible, et en tout cas non moins favorable que celui qui est accordé aux étrangers en général dans les mêmes circonstances quant aux catégories d'enseignement autre que l'enseignement primaire et notamment en ce qui concerne l'accès aux études, la reconnaissance de certificats d'études, de diplômes et de titres universitaires délivrés à l'étranger, la remise des droits et taxes et l'attribution de bourses d'études.

En vertu des lois relatives à la collation des grades académiques, les diplômes légaux ne peuvent être octroyés qu'aux étudiants ayant accompli toutes leurs études en satisfaisant aux conditions fixées par la loi. Les étudiants qui n'ont pas ou qui ne peuvent pas remplir ces conditions, ne peuvent obtenir qu'un diplôme scientifique, même s'ils ont suivi les cours et satisfait aux examens.

Les réfugiés sont en général dans l'impossibilité de présenter un diplôme ou un certificat de leur pays, étant entrés dans notre pays, souvent, sans en être munis. Ceux qui possèdent des certificats d'études, n'ont pu, vu la loi, les faire homologuer. Nous estimons que, vu leur situation spéciale et vu l'état souvent avancé de leurs études universitaires, ils ne peuvent pas être astreints à représenter devant un jury central, des humanités qu'ils ont faites et qui leur ont donné une culture que l'on a pu définir : ce qui reste quand on a tout oublié.

5 NOVEMBER 1953.

WETSVOORSTEL

betreffende de gelijkwaardigheid
van de diploma's,
ten voordele van politieke vluchtelingen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN.

Artikel 22 van het door België bekrachtigde Verdrag van Genève van 28 Juli 1951, betreffende de status van vluchtelingen, luidt als volgt :

1. — De Verdragsluitende Staten zullen, wat het lager onderwijs betreft, de vluchtelingen op dezelfde wijze behandelen als de onderdanen.

2. — De Verdragsluitende Staten zullen aan de vluchtelingen een zo gunstig mogelijk behandeling verlenen en, in elk geval, een niet minder gunstige dan deze verleend aan de vreemdelingen in het algemeen onder dezelfde omstandigheden; wat betreft de andere categorieën van onderwijs met uitzondering van het lager onderwijs, en inzonderheid wat betreft de toelating tot de studiën, de erkenning van in het buitenland afgeleverde universitaire studiegetuigschriften, diploma's en titels, de kwijtschelding van rechten en taxes en de toekenning van beurzen.

Krachtens de wetten op de toekenning van academische graden, mogen de wettelijke diploma's slechts worden uitgereikt aan studenten, die al hun studiën overeenkomstig de bij de wet gestelde voorwaarden hebben voltrokken. Aan studenten, die deze voorwaarden niet vervullen of niet kunnen vervullen, mag slechts een wetenschappelijk diploma worden uitgereikt, zelfs indien zij de leergangen hebben gevolgd en in de examens zijn geslaagd.

Over het algemeen is het de vluchtelingen onmogelijk een diploma of getuigschrift van hun land over te leggen, daar zij deze meestal niet in hun bezit hebben als zij in België binnenkomen. Zij die wél studiegetuigschriften bezitten, hebben ze ingevolge de wet niet kunnen laten homologeren. Wij zijn van oordeel dat zij, gezien hun bijzondere toestand en daar hun universiteitsstudiën vaak reeds ver gevorderd zijn, niet mogen gedwongen worden zich door een Centrale Examencommissie opnieuw te laten ondervragen over humanoriastudiën, die zij hebben gevolgd, en waaruit zij een culturele vorming hebben geput die wel eens als volgt werd bepaald : wat overblijft als men alles vergeten is.

G.

Il convient de permettre à ces jeunes réfugiés, étudiants ou possesseurs d'un diplôme belge à titre scientifique, d'obtenir la reconnaissance de l'efficacité de leurs études. Il est souhaitable que la loi leur permette d'exercer effectivement leur profession et qu'ils ne restent pas seulement titulaires d'un parchemin. Ils l'ont acquis, en effet, aux prix des mêmes efforts que ceux qui l'ont acquis à titre légal et dans leur pays.

D'après des chiffres approximatifs, établis au 10 décembre 1952, il apparaît que ces intellectuels sont peu nombreux en Belgique.

	Etudiants	Diplômés
Réfugiés Polonais	25	64
» Hongrois	25	11
» Biélorussiens	35	6
» Ukrainiens	30	28
» Roumains	2	—
» Yougoslaves	7	3
» Lettons	18	3

Pour compléter et vérifier ce tableau il suffirait de s'adresser aux recteurs et directeurs des établissements d'enseignement supérieur et technique supérieur et comparer les chiffres obtenus avec les statistiques de la Police des Etrangers, en date du 1er janvier 1953. Avec les renseignements officiels, on constaterait sans doute que la plus grande partie a déjà dû quitter la Belgique par suite de l'impossibilité de faire un usage approprié des diplômes obtenus (exemple : une plus grande distinction en Philologie Classique de l'U.L.B., travaillant comme femme à journée, a dû partir pour vivre en Angleterre; un licencié en Histoire de l'U.C.L. est actuellement employé de banque; et combien de diplômés ne peuvent pratiquer, émarquant à l'Assistance Publique...).

En vertu de l'art. 41 de la loi du 21 mai 1929, modifiée par la loi du 14 juillet 1930, le Gouvernement est autorisé, sur l'avis conforme du Jury Central, à accorder aux étrangers qui ont obtenu à l'étranger un diplôme de licencié ou de docteur, des équivalences partielles ou totales des certificats et des diplômes obtenus à l'étranger, pour autant que ces diplômes et certificats leur confèrent le droit d'exercer, dans les pays où ils ont été délivrés, la profession à laquelle doit correspondre la dispense. Jusqu'à présent ces dispenses n'ont été octroyées que dans des cas exceptionnels.

Les réfugiés, étudiants ou diplômés, doivent pouvoir poursuivre leurs études et exercer dignement et normalement une profession leur permettant le plein développement de leurs capacités et de leur personnalité, malgré leur exil.

La Belgique a toujours été à l'avant-garde du progrès et de la justice, elle restera dans sa tradition en résolvant ce problème avant les autres pays de l'Occident.

Het betaamt aan deze jonge vluchtelingen, studenten of houders van een Belgisch wetenschappelijk diploma, de mogelijkheid te verschaffen om de deugdelijkheid van hun studiën te doen erkennen. Het ware wenselijk dat zij bij een wet in staat worden gesteld hun beroep werkelijk uit te oefenen, en dat ze niet louter houders zouden blijven van een diploma. Zij hebben zich inderdaad dezelfde inspanning moeten getroosten als diegenen, die in hun land een wettelijk diploma hebben behaald.

Uit benaderende cijfers, vastgesteld op 10 December 1952, blijkt dat deze intellectuelen weinig talrijk zijn in België.

		Gediplo- Studenten meerden
Vluchtelingen uit Polen	25	64
» Hongarije	25	11
» Wit-Rusland	35	11
» Oekraïne	30	28
» Roemenië	2	—
» Joegoslavië	7	3
» Letland	18	3

Om deze tabel aan te vullen en aan de werkelijkheid te toetsen, zou het volstaan zich te wenden tot de rectoren en directeurs van de inrichtingen voor hoger onderwijs en hoger technisch onderwijs, en de bekomen cijfers te vergelijken met de statistieken van de Vreemdelingenpolitie op 1 Januari 1953. Aan de hand van de officiële gegevens zou men ongetwijfeld tot de bevinding komen dat het merendeel België reeds heeft moeten verlaten, ingevolge de onmogelijkheid om een gepast gebruik te maken van de bepaalde diploma's (zo moest, bij voorbeeld, iemand die een grootste onderscheiding in de Klassieke Philologie aan de Vrije Universiteit te Brussel behaalde en als schoonmaakster werkte, de wijk nemen naar Engeland om daar de kost te gaan verdienen; een licentiaat in de Geschiedenis aan de Katholieke Universiteit te Leuven is thans bankbediende; en hoeveel gediplomeerden kunnen hun beroep niet uitoefenen, en leven op kosten van de Openbare Onderstand...).

Krachtens artikel 41 der wet van 21 Mei 1929, gewijzigd bij de wet van 14 Juli 1930, is de Regering er toe gemachtigd, op eensluidend advies van de Centrale Examencommissie, ten behoeve van vreemdelingen, die in het buitenland een diploma van licentiaat of doctor hebben behaald, de volledige of gedeeltelijke gelijkwaardigheid te erkennen van de in het buitenland uitgereikte getuigschriften en diploma's, voor zover die getuigschriften en diploma's aan de houders het recht verlenen om, in het land waar ze werden afgeleverd, het beroep uit te oefenen waarop de vrijstelling moet betrekking hebben. Tot dusver werden die vrijstellingen slechts in uitzonderlijke gevallen toegestaan.

De vluchtelingen, studenten of gediplomeerden, moeten in staat worden gesteld hun studiën voort te zetten, en op normale en waardige wijze een beroep uit te oefenen, waarbij zij tot de volledige ontplooiing van hun bekwaamheid en hun persoonlijkheid kunnen komen, ondanks hun ballingschap.

België heeft steeds aan de spits gestaan van vooruitgang en rechtvaardigheid; het zal zijn traditie gestand blijven door de andere landen van het Westen vóór te gaan bij de oplossing van dit probleem.

Arthur GILSON.

PROPOSITION DE LOI

Article Premier.

L'étudiant étranger réfugié politique actuellement inscrit dans les établissements d'enseignement supérieur et d'enseignement supérieur technique en Belgique est considéré à titre exceptionnel avoir satisfait aux conditions requises par la loi pour entreprendre ou continuer ses études et obtenir ainsi un diplôme susceptible d'entérinement conformément aux articles 37 et suivants de l'Arrêté du Régent du 31 décembre 1949 portant coordination des lois sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires.

Art. 2.

L'étranger réfugié politique qui a acquis un diplôme à titre scientifique dans les établissements d'enseignement supérieur et d'enseignement supérieur technique belges pourra exercer une profession ou une fonction pour laquelle un grade académique équivalent est légalement exigé. Son diplôme scientifique sera entériné et assimilé ainsi au diplôme légal, sans devoir remplir d'autres conditions que l'obtention du grade académique.

Art. 3.

La commission d'entérinement légalisera le diplôme après avoir pris avis auprès du délégué du Haut Commissaire des Nations Unies pour les réfugiés, de la police des étrangers et du recteur ou du directeur de l'établissement supérieur qui a délivré le diplôme. La commission d'entérinement pourra entendre l'intéressé.

Art. 4.

L'étranger réfugié politique porteur de diplôme acquis à titre scientifique dans les établissements d'enseignement supérieur et d'enseignement supérieur technique belges devra endéans les six mois de la date de la promulgation de la présente loi adresser à la Commission d'entérinement le diplôme scientifique qui lui a été délivré, le numéro de sa carte de réfugié politique, le numéro de son certificat d'inscription aux registres des étrangers et un certificat de résidence en Belgique ou dans les colonies, possessions d'outre mer, ou protectorats (Congo belge, Ruanda-Urundi) en date du 1er janvier 1953.

Art. 5.

Cette équivalence de diplômes ne pourra être accordée qu'aux réfugiés politiques entrés en Belgique depuis les hostilités 1940-1945 et avant le 1er janvier 1953.

Art. 6.

Le Ministre de l'Instruction Publique est chargé de l'exécution de la présente loi.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

De buitenlandse student, politieke vluchteling, die thans in België is ingeschreven in de inrichtingen voor hoger onderwijs en voor hoger technisch onderwijs, wordt bij uitzondering geacht voldaan te hebben aan de bij de wet gestelde voorwaarden om zijn studiën te beginnen of voort te zetten, en aldus een voor bekrachtiging vatbaar diploma te behalen, overeenkomstig de artikelen 37 en volgende van het Besluit van de Regent van 31 December 1949, tot samenordering van de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens.

Art. 2.

De vreemdeling, politieke vluchteling, die een wetenschappelijk diploma heeft behaald in de Belgische inrichtingen voor hoger onderwijs en voor hoger technisch onderwijs, mag een beroep of een functie uitoefenen, waarvoor wettelijk een gelijkwaardige academische graad wordt geëist. Zijn wetenschappelijk diploma wordt aldus bekrachtigd en gelijkgesteld met het wettelijk diploma, zonder dat andere voorwaarden moeten vervuld worden dan het bekomen van de academische graad.

Art. 3.

De bekrachtigingscommissie legaliseert het diploma, nadat zij het advies heeft ingewonnen van de afgevaardigde van de Hoge Commissaris der Verenigde Naties voor de vluchtelingen, van de vreemdelingenpolitie en van de rector of van de directeur der inrichting voor hoger onderwijs die het diploma heeft afgeleverd. De bekrachtigingscommissie kan de belanghebbende horen.

Art. 4.

De vreemdeling, politieke vluchteling, die houder is van het wetenschappelijk diploma, behaald in de Belgische inrichtingen voor hoger onderwijs of voor hoger technisch onderwijs, moet binnen zes maanden na de datum van afkondiging van deze wet aan de bekrachtigingscommissie overmaken : het hem afgeleverde wetenschappelijk diploma, het nummer van zijn kaart van politieke vluchteling, het nummer van zijn bewijs van inschrijving in de vreemdelingenregisters en een bewijs van verblijf, op 1 Januari 1953, in België of in de koloniën, overzeese gebiedsdelen of protectoraten (Belgisch-Congo, Ruanda-Urundi).

Art. 5.

Die gelijkwaardigheid van diploma's mag slechts worden verleend aan de politieke vluchtelingen, die sedert de vijandelikheden van 1940-1945 en vóór 1 Januari 1953 naar België zijn gekomen.

Art. 6.

De Minister van Openbaar Onderwijs wordt met de tenuitvoerlegging van deze wet belast.

Art. 7.

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur Belge*.

5 novembre 1953.

Art. 7.

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

5 November 1953.

A. GILSON,
G. BOHY,
J. REY.
